

TARKASTUSLAUTAKUNNAN ARVIOINTIKERTOMUS VUODELTA 2023

Lounais-Suomen koulutuskuntayhtymän yhtymävaltuustolle

Sisällys

1. Lautakunnan toiminta	2
1.1 Tarkastuslautakunnan jäsenet	2
1.2 Tehtävät ja toiminnan tarkoitus ja tavoite	2
1.3 Toimintamuodot.....	3
1.4 Arvio yhtymähallituksen laatiman toimintakertomuksen laadusta, luotettavuudesta ja kehittämistarpeesta.....	4
2. Edellisten vuosien arviointikertomusten takia tehtyjen toimenpiteiden arviointi.....	4
3. Henkilöstö.....	4
4. Vuoden 2023 tavoitteiden toteutuminen	5
4.1 Strategiset tavoitteet.....	5
4.2 Toiminnalliset tavoitteet	5
4.3 Taloudelliset tavoitteet	8
5. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen	10
6. Tarkastuslautakunnan johtopäätökset.....	11

Tarkastuslautakunta esittää seuraavan koulutuskuntayhtymän vuoden 2023 toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista koskevan arvioinnin yhtymävaltuuston käsiteltäväksi.

1. Lautakunnan toiminta

1.1 Tarkastuslautakunnan jäsenet

Yhtymävaltuusto on valinnut toimikaudeksi 2021–2025 tarkastuslautakuntaan seuraavat jäsenet:

Jäsen:	Varajäsen:
Vuolle Sanna, puheenjohtaja	Valta Anne
Saari Mikko, varapuheenjohtaja	Kangas Tarmo
Mikkola Asmo	Parkkila Kari
Savinen Nina	Tammi Aino
Uusitalo Ilkka	Sundqvist Toni

1.2 Tehtävät ja toiminnan tarkoitus ja tavoite

Yhtymävaltuuston valtuustokaudelle 2021–2025 valitseman tarkastuslautakunnan tehtävänä on kuntalain 121 §:n mukaan arvioida, ovatko yhtymävaltuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet toteutuneet kuntayhtymässä ja konsernissa ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Em. lisäksi tarkastuslautakunta valvoo kuntalain 84 §:ssä ja kuntayhtymän hallintosäännön 60 §:ssä tarkoitettua sidonnaisuuksien ilmoitusvelvollisuuden noudattamista.

Tarkastuslautakunta edustaa kuntayhtymässä ulkoista valvontaa, jonka toisen osan muodostaa tilintarkastajan suorittama tilintarkastus. Vastuullisena tilintarkastajana on toiminut KHT, JHT Piia-Tuulia Rauhala.

Arvioinnin tärkein perustelu kuntayhtymässä on palvelujen ja toiminnan kehittäminen ja sitä koskevan kunnallisen päätöksenteon tukeminen. Arvioinnin onnistumisen keskeisimmät edellytykset ovat selkeä tavoitteiden määrittäminen sekä arviointitulosten hyödyntäminen. Yhtymävaltuustotason arvioinnin ohella tehdään yksityiskohtaisempaa yhtymähallituksen arviointia sekä yksikkökohtaista itsearviointia, johon kuuluvat muun muassa palvelu- ja toimintaprosessien sujuvuuden ja tehokkuuden seuranta.

Arvioinnin ydin on arvottaminen eli sen osoittaminen, onko asia hyvin vai huonosti, arvokas vai arvoton, hyödyllinen vai hyödytön. Arvioinnin käsite muuttuu jatkuvasti. Sitä määritellään mm. tarkoituksen sekä arviointiprosessin luonteen ja sisällön pohjalta. Arviointi on jonkin seikan tai asiantilan vertaamista tiettyyn kriteeriin sekä arvioivan päätelmän toteuttamista tällä perusteella.

Kuntalaissa korostetaan tavoitteiden asettamista ja niiden seurannan merkitystä toiminnan ja talouden ohjauksessa sekä kytkemistä määrärahoihin ja tuloarvioihin. Valtuusto voi johtaa kuntaorganisaatiota vain asettamalla talousarvion teon yhteydessä toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Tavoitteiden tulee olla mitattavia, niiden tulee ilmaista palvelujen saatavuutta, niihin pitää pystyä vaikuttamaan ja niiden välillä tulee olla selkeä resurssiyhteys.

1.3 Toimintamuodot

Lautakunta on kokoontunut vuoteen 2023 kohdistuvaa tarkastusta varten viisi kertaa. Tarkastuslautakunnan sihteerinä on toiminut hallintosihteeri Heidi Vaittinen.

Työnsä lautakunta on toteuttanut etukäteen laaditun työohjelman mukaisesti.

Kokousaika	Arvioitavat asiat:	Arviointimenetelmä:
28.9.2023 klo 17.00	Kuntayhtymän toiminnan ja talouden ajankohtaiskatsaus Tarkastuslautakunnan työohjelma 2023 Tilintarkastuksen työohjelma 2023 Tarkastuslautakunnan talousarvioesitys vuodelle 2024	
16.11.2023 klo 17.00	Strategian tavoitteet ja toteuttaminen kuntayhtymässä ja konsernissa Myllykylän ja Turuntien alojen ajankohtaiskatsaus Sidonnaisuusilmoitukset	
1.2.2024 klo 17.00	Kuntayhtymän toiminnan ja talouden ajankohtaiskatsaus Vuoden 2023 investoinnit Liedon alojen ajankohtaiskatsaus	
11.4.2024 klo 17.00	Tilinpäätöksen 2023 esittely Arviointikertomuksen valmistelu	
23.5.2024 klo 17.00	Tilintarkastajan loppuraportti Tilintarkastuskertomuksen käsittely Arviointikertomuksen hyväksyminen	

Kokouksissaan tarkastuslautakunta on kuullut viranhaltijoiden selvityksiä toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta sekä tutustunut viranhaltijoiden laatiin raportteihin sekä toimielinten pöytäkirjoihin sekä vuoden 2023 talousarvioon ja tilinpäätökseen.

Arviointisuunnitelman mukaisesti tarkempina arviointikohteina vuonna 2023 olivat strategian tavoitteet ja toteuttaminen kuntayhtymässä sekä konsernissa, Myllykylän ja Turuntien sekä Liedon koulutusalat ja vuoden 2023 investoinnit.

1.4 Arvio yhtymähallituksen laatiman toimintakertomuksen laadusta, luotettavuudesta ja kehittämistarpeesta

Toiminnan määrällisten, laadullisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista on kuvattu yhtymähallituksen vuodelta 2023 laatimassa tilinpäätöksessä.

Tarkastuslautakunta toteaa, että tilinpäätös toimintakertomuksineen on hyvin kattava ja se antaa oikeat ja riittävät tiedot yhtymävaltuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta.

2. Edellisten vuosien arviointikertomusten takia tehtyjen toimenpiteiden arviointi

Vuoden 2022 arviointikertomuksessa esiin nostettujen huomioiden käsittelyä ei ole kirjattu hallituksen syksyn 2023 tai alkukevään 2024 pöytäkirjoihin.

Tarkastuslautakunta toteaa, että vuoden 2022 arviointikertomuksessa esille nostettuja suosituksia ja kehittämiskohteita on edistetty.

3. Henkilöstö

Kuntayhtymän palveluksessa olevan henkilöstön määrä 31.12.2023 oli 254 (31.12.2022; 226) eli henkilöstömäärä lisääntyi toimintavuonna 28 työntekijällä.

Vuodesta 2022 vuoteen 2023 henkilöstökulut kasvoivat 0,79 milj. euroa (6,3 %). Henkilöstökulujen osuus toimintakuluista oli 63,1 % (63,6 % v. 2022). Vuoden 2023 merkittävää henkilöstökulujen kasvua selittää pääosin lisähenkilöstön palkkaaminen hanke- ja palveluskohteilla.

Henkilöstön keski-ikä oli 51,9 vuotta (51,9 v. 2022). Kunta-alalla henkilöstön keski-ikä on 45,5 vuotta (2022). Vuoden 2023 siirtyi vanhuuseläkkeelle seitsemän työntekijää, joiden keski-ikä oli 65,2 vuotta.

Sairauspoissaoloja kertyi 9,93 pv/HTV ja sairauspoissaoloprosentti oli 3,8. Henkilöstöstä 42,8 %:lla ei ollut lainkaan sairauspoissaoloja. Työterveyshuollon kustannukset kasvoivat edellisestä vuodesta noin 54.000 eurolla. Kasvua tapahtui sekä ennaltaehkäisevässä että sairaanhoidon toiminnassa. Henkilöstökertomuksessa ei annettu selontekoa kustannusten kasvun syistä.

Opettajien kelpoisuus täyttyi 93,2 %:lla (93,6 % vuonna 2022) opettajista.

Vuoden 2023 työhyvinvointikysely toteutettiin 20.11. – 1.12.2023. Koko henkilökunnalle lähetettiin työhyvinvointikyselyn linkki sähköpostiviestillä 20.11.2023 ja muistutusviestit 27.11. ja 30.11.2023. Kyselyn vastausprosentti oli 64, kun syksyn 2022 työhyvinvointikyselyn vastausprosentti oli 58. Henkilöstökyselyn tulosten keskiarvo laski vuodesta 2022. Tulos oli 3,2, kun vuonna 2022 kyselyn keskiarvo oli 3,4.

Yhtymähallitus on käsitellyt 24.3.2024 työhyvinvointikyselyn 2023 tuloksia sekä vuoden 2023 kehittämiskohteita. Merkittäviä esiin tulleita epäkohtia kyselyssä olivat puutteellinen tiedon kulku, huono perehdytys uusiin työtehtäviin, kiusaaminen, teamsin

kautta infotilaisuuksiin osallistuminen ei ole mahdollista ja koulutuspäälliköt hankalasti tavoitettavissa. Kehityskeskusteluiden puute oli myös nähtävissä oleva epäkohta. Tukihenkilöstön esille nostamia kehittämiskohteita ovat yhdenvertaisuus, tiedottaminen ja epäasialliseen käytökseen puuttuminen. Yhtymähallitus päätti, että kuntayhtymässä tullaan vuoden 2024 aikana johdon toimesta henkilökunnan kanssa toteuttamaan toimenpiteitä, jotka edistävät työyhteisössä: 1) epäasialliseen käytökseen puuttumista ja 2) sisäisen tiedonkulun parantamista.

Tarkastuslautakunta pitää huolestuttavana erityisesti perehdytykseen, kiusaamiseen sekä tiedonkulkuun liittyviä epäkohtia. Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että toimenpiteisiin ryhdytään sisäisen tiedonkulun parantamisessa sekä epäasialliseen käytökseen puuttumisessa.

4. Vuoden 2023 tavoitteiden toteutuminen

4.1 Strategiset tavoitteet

Strategisten tavoitteiden toteumaa on käsitelty toimintakertomuksen kohdassa 1.4.2 Keskeiset kehittämistoimenpiteet ja hankkeet. Strategisten tavoitteiden/painopistealueiden pohjalta asetettujen toiminnallisten tavoitteiden toteutumista on arvioitu sanallisesti.

Tarkastuslautakunta toteaa, että koulutuskuntayhtymätasolla toiminta keskeisten kehittämistoimenpiteiden osalta (henkilöstö, asiakkuus, ydinprosessit ja talous) on ollut aktiivista ja että toimenpiteet onnistuessaan tukevat kehitettäviä alueita.

Tarkastuslautakunta toistaa ehdotuksen, että erityisesti strategisten tavoitteiden osalta jatkossa olisi hyvä arvioida tehtyjen toimenpiteiden vaikuttavuutta.

Vuosi 2023 on useiden suurien muutosten vuosi. Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyi 1.1.2023 alkaen kunnilta ja kuntayhtymiltä hyvinvointialueille. Kuntayhtymän laaja organisaatiomuutos toteutettiin 1.8.2023 alkaen. Muutoksen käynnisti viiden esihenkilön eläkkeelle siirtyminen. Muutosprosessissa uudistettiin kaikkien esihenkilöiden työnkuvat vastaamaan muodostuvaa organisaatiorakennetta sekä päivitettiin hallintosääntö tehtäviä vastaavaksi. Syksy kului uuden organisaation, uusien tehtävänkuvien sekä toimintaprosessien käyttöönotossa. Myös TE-palvelu-uudistukseen kuntayhtymässä on varauduttu.

4.2 Toiminnalliset tavoitteet

Lounais-Suomen koulutuskuntayhtymän yhtymähallitus on 24.4.2018 hyväksynyt kuntayhtymän strategian. Strategia on kuvattu puuna, jonka kasvustosta ilmenevät kuntayhtymän visio, missio ja arvot sekä toimintaa kuvaavat strategiset tavoitteet ja toimintamallit. Lounais-Suomen koulutuskuntayhtymä määrittää vuosittain toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet talousarvion laadinnan yhteydessä. Strategiset painopistealueet asetetaan henkilöstön, asiakkuuden, ydinprosessien ja talouden näkökulmasta. Ammatillisen koulutuksen ja lukiokoulutuksen, työelämän ja yhteiskunnan muutoksia seurataan aktiivisesti ja niihin reagoidaan nopeasti.

Koko kuntayhtymän toiminnalliset tavoitteet on johdettu strategisista painopistealueista:

- Henkilöstö; Yhteistyö ja ammattiyhteistyö
- Asiakkuus; Yrittäjyys ja työelämä
- Ydinprosessit; Joustavat opintopolut, uusi tapa toimia, lupa kokeilla ja
- Talous; raamit toiminnan toteutumiseksi.

Koko kuntayhtymän toiminnalliset tavoitteet ja Opetustoiminta

Strategisista painopisteistä johdettuja toiminnallisten tavoitteiden toteumaa on käsitelty toimintakertomuksen kohdassa 1.4.2. Keskeiset toimenpiteet ja hankkeet

Koko kuntayhtymää koskevat tavoitteet ovat pääosin toteutuneet, joista tarkastuslautakunta lausuu seuraavaa:

- Vuoden 2023 organisaatiouudistuksen täytäntöönpano on aloitettu ja laajennetun johtoryhmän kokoukset pidetään säännöllisesti.
- Talouden osalta kiinteistöjen tarvekartoitus ei valmistunut vuoden 2023 aikana.
- Rahoituksessa tapahtuviin muutoksiin on varauduttu siten, että lisärahoituksella on palkattu vain määräaikaisia työntekijöitä.

Tarkastuslautakunta toteaa, että strategisista painopisteistä johdetut opetustoimen toiminnallisten tavoitteiden (1.4.2) toteutumiseksi on tehty runsaasti toimintakertomuksessa esitettyjä konkreettisia toimenpiteitä, joista:

- Henkilöstön osalta uuden organisaation siirtyminen on edennyt hyvin. Uudet esimiehet ovat aloittaneet työnsä. Pehdytykseen on satsattu ja yhteisiin tapaamisiin on varattu aikaa.
- Asiakkuuden osalta Novidan työelämäkumppanuus-malli on rakennettu ja otettu käyttöön. Kumppanuuksia on lisätty suunnitelmallisesti. Aikuisten lukio-opetus on aloitettu.
- Ydinprosessien osalta hyvinvointialueille siirtymisen toimenpiteitä on tehty. Opiskeluhoitosuunnitelma ja muut siihen liittyvät suunnitelmat on päivitetty ja otettu käyttöön 1.8.2023.

Tarkastuslautakunta ehdottaa, että jatkossa tavoitteiden toteutumista ja vaikutavuutta arvioidaan enemmän konkreettisten mittareiden kautta. Tarkastuslautakunta toteaa, että toteutuman sanallisessa raportoinnissa jää avoimeksi tavoitteiden toteutumisen taso, koska tarkempaa arviointikriteeristöä ei ole määritetty. Tarkastuslautakunta ehdottaa huomioimaan koulutuksen järjestämiseen suunnitellut muutokset sekä seuraamaan tiiviisti julkisen talouden rahoitusjärjestelmien kehitystä.

Tasapainotettu tulokortti

Yhtymävaltuuston vuodelle 2023 asettamat toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteutuminen on esitetty tasapainotetussa tulokortissa toimintakertomuksen kohdassa 1.4.1.

Tasapainotetun tulokortin tavoitteet on asetettu neljälle eri näkökulmalle: henkilöstö, asiakkuus, ydinprosessit ja talous. Näihin liittyville mittareille on talousarviossa määritelty keskeiset strategiset tavoitteet, ratkaisevat menetystekijät ja mittarit.

Keskeisiä strategisista tavoitteita (tasapainotettu tulokortti) vuosille 2020–2023 on asetettu 11 kpl, joita mitataan 17 mittaritavoitteella. Mittaritavoitteista saavutettiin tai ylitettiin kuusi kappaletta, kun vuonna 2022 mittaritavoitteet saavutettiin 12 tavoitteen osalta. Tavoitteista toteutui 35 % (71 % vuonna 2022). Kattavimmin toteutuivat taloudelle asetetut tavoitteet.

Asetetut tavoitteet saavutettiin seuraavissa mittareissa:

- Oy:n volyyymi opiskelijavuosina (6,2/4,5), 4,15 vuonna 2022
- Amis-palautteiden keskiarvo (4,31/4,25), 4,28 vuonna 2022
- Opiskelijoiden keskeyttämisprosentti (ao 5,25/6,4, lukio 0,37/0,5), ao 5,8 vuonna 2022
- Tilikauden yli/alijäämä, euroa (1.716.697/385.600 euroa), 2.112.343 vuonna 2022
- Toiminnan ja investointien rahavirta (1.933.429/479.200 euroa), 2.219.194 vuonna 2022
- Kehittämisrahoitus (727.812/620.700 euroa), 694.991 euroa vuonna 2022.

Asetetut tavoitteet jäivät toteutumatta seuraavissa mittareissa:

- Pätevien päätoimisten opettajien osuus (93,2/95 %), 94,77 % vuonna 2022
- Henkilöstökyselyn tulos (3,2/3,5), 3,4 vuonna 2022
- Työelämäpalautte/koulutustarjonnan vetovoimaisuus (4,07/4,2)
- Työelämäpalvelut: at:n ja eat:n volyyymi opiskelijavuosina (toteuma 306/350), 359 vuonna 2022
- Oppisopimuksen volyyymi opiskelijavuosina (258/260), 259 vuonna 2022
- Työvoimakoulutuksen volyyymi opiskelijavuosina (41,6/45), 17 vuonna 2022
- Opiskelijavuodet (1788/1966), 1819 vuonna 2022
- Suoritettujen tutkintojen määrä (toteuma ao 775/950), 803 vuonna 2022
- Suoritettujen tutkintojen määrä (toteuma lukio 71/78), 76 vuonna 2022
- Suoritettujen tutkinnon osat (4801/5300), 5132 vuonna 2021
- Pysyvien vastaavien suhteellinen osuus taseen loppusummasta 47/57 % (51 % vuonna 2022
- Suhteellinen velkaantuneisuus (10,47/7,9 %), 9,18 % vuonna 2022

Tarkastuslautakunta näkemyksen mukaan opetuksen laadukkuus ja riittävä ohjaus sekä opiskelijoille annettava tuki näkyvät myönteisissä amis-palautteissa sekä keskeyttämisprosentin pienenemisenä. Tarkastuslautakunta pitää huolestuttavana pätevien opettajien rekrytointihaasteet sekä henkilöstökyselyn tulosten negatiivisen kehityksen.

Tarkastuslautakunta kiinnitti huomioita siihen, että suoritettuja tutkintoja ja opiskelijavuosia koskevat tavoitteet eivät miltään osin toteutuneet.

Tarkastuslautakunta suosittaa, että yhdeksi seurattavaksi mittariksi otettaisiin opinnoissa menestyminen. Esimerkiksi päättötodistuksen keskiarvoja ja näyttöjen arvosanoja seurattaisiin, mikä mahdollistaa vertailun myös muiden oppilaitosten opinnoissa menestymisen tuloksiin.

4.3 Taloudelliset tavoitteet

Koulutuskuntayhtymän tilinpäätös muodostui 1,7 milj. euroa ylijäämäiseksi. Vuoden 2023 talousarvio laadittiin varovaisuuden periaatetta noudattaen. Valtio on varsin avokätisesti tukenut koronavuosien jättämiä osaamis- ja oppimisvajeiden aukkoja toisen asteen koulutuksessa, myöntänyt lisämäärärahaa sosiaali- ja terveysalan lisäkoulutukseen sekä ukrainalaisten opiskelijoiden koulutuksien. Opetus- ja kulttuuriministeriö myönsi hakemuksesta kuntayhtymälle vuoden 2022 aikana 1,7 milj. euroa ja vuonna 2023 yhteensä 0,39 milj. euroa valtioapuja ja -avustusta koronavuosien aikaisten osaamisvajeiden korjaamiseen ja opiskelijavuosien lisäämiseen. Vaikka myönnettyt valtionavut ja -avustukset ovat kuntayhtymälle yleiskatteellista rahoitusta, tulee kuntayhtymän raportoida ministeriölle rahojen käytöstä. Lisäksi kuntayhtymän talouteen vaikuttivat puun myynnin tuotot sekä sijoituksista saadut tulot. Lisämäärärahoja käytettiin vuoden 2023 aikana 1,25 milj. euroa.

Tuloslaskelman toteutumisvertailu osoittaa, että **vuosikate** oli 2,97 milj. euroa (3,52 milj. euroa vuonna 2022). Talousarviossa lisämäärärahat mukaan lukien vuosikate oli 2,99 milj. euroa. Vuosikatetavoite alittui näin ollen 25.000 eurolla. Toimintatuotot ylittivät 226.500 euroa ja toimintakulut 283.000 eurolla. Suunnitelman mukaiset poistot olivat 1,4 milj. euroa.

Toimintatuotot olivat 24,0 milj. euroa, mikä on 0,7 milj. euroa enemmän kuin vuonna 2022. Merkittävin muutos tapahtui myyntituotoissa. Koko vuoden valtionosuuksien toteuma käyttötaloudessa oli 21,3 milj. euroa, mikä on 0,43 milj. euroa enemmän kuin vuonna 2022.

Toimintakulut olivat 21,1 milj. euroa, mikä ylitti talousarvio (toteutuma 101,4 %). Merkittävimmät ylitykset toteutuivat henkilöstökuluissa ja palveluiden ostossa. Talousarvion sitovuustaso yhtymävaltuustoon nähden on ns. osasto 2-taso, joita ovat kuntayhtymä yhteiset ja opetus. Opetuksen toimintakulut olivat 20,3 milj. euroa (19,0 milj. euroa v. 2022), mikä oli 270.000 euroa enemmän kuin talousarviossa. Koulutuskuntayhtymän yhteiset toimintakulut 0,82 milj. euroa oli 10.600 euroa yli talousarvion.

Tilikauden ylijäämäksi muodostui 1.716.696,67 euroa. Talousarviossa tilikausi arvioitiin muodostuvan ylijäämäiseksi 385.600 euroa ja lisämäärärahat huomioiden 1,6 milj. euroa.

Investointimenot olivat yhteensä 1,2 milj. euroa, josta rakennusten korjausten osuus oli 0,87 milj. euroa, mikä on 32.610 euroa yli muutetun talousarvion. Merkittävimpiä rakennusinvestointihankkeita olivat Loimaalla Turuntien etupihan korjaus 165.580 euroa, Uusikaupungissa Viikaistenkadulla C-rakennuksen vesikaton saneeraus 101.097 euroa sekä Liljalaaksonkadulla B-rakennuksen viemärien ja käyttövesiputkien saneeraus sekä valaistuksen osittainen uusiminen 177.757 euroa.

Merkittävimmät irtaimistoinvestoinnit olivat kuorma-auton (koukkulava-auto) hankinta 135.000 euroa (Loimaa) sekä traktorin hankinta 51.879 euroa (Uusikaupunki).

Koulutuskuntayhtymän maksuvalmiusasema pysyi edellisen vuoden tasolla. Kassan riittävyttä kuvaava tunnusluku 221 pv (199 pv) on edelleen erinomaisella tasolla.

Koulutuskuntayhtymän velat ja vastuut ovat 18 % käyttötuloista (16 %). Velkoihin ja vastuisiin sisältyvät myös leasing- ja vuokravastuut. Koulutuskuntayhtymällä ei ole pitkäaikaista lainaa.

Koulutuskuntayhtymän taseen mukainen kertynyt ylijäämä on 20,7 milj. euroa, mikä sisältää vuoden 2023 ylijäämäisen tuloksen. Koulutuskuntayhtymällä ei ole näin ollen kuntalain mukaista alijäämän kattamisvelvoitetta. Koulutuskuntayhtymällä ei ole pitkäaikaista lainaa. Omavaraisuusaste on 90 % ja suhteellinen velkaantuneisuus 10 %. Lainat ja vuokravastuut olivat 1,9 milj. euroa vuoden 2023 lopussa. Pysyvien vastavien kirjanpitoarvo 31.12.2023 oli 13,1 milj. euroa.

Tarkastuslautakunta toteaa, että taloudellisten tavoitteiden voidaan katsoa toteutuneen ja koulutuskuntayhtymän talous on vakaa. Kuntayhtymällä ei ole kuntalain 115 §:n talouden tasapainottamistarvetta, kun taseessa ei ole kattamatonta alijäämää. Koulutuskuntayhtymän taseen kumulatiivinen ylijäämä on vuoden 2023 ylijäämä mukaan lukien 20,7 milj. euroa.

Tytäryhtiö Lounais-Suomen koulutus Oy:n liikevaihto oli 81.342,21 euroa (ed. vuosi 55.080,58 euroa). Yhtiön tulos muodostui alijäämäiseksi 5035,43 euroa (ed. vuosi 19.742,38 euroa). Liikevaihto on kasvanut tuntuvasti koronapandemian jälkeen, mutta koulutuksiin tehdyn tarjoukset ovat olleet kannattamattomia ja eikä kaikkia osakeyhtiön kuluja ole saatu katettua.

Vuoden 2024 aikana Lounais-Suomen koulutus Oy:n liikevaihto tulee koostumaan edelleenkin yritysten lyhyt- ja lupakorttikoulutuksista. Lounais-Suomen koulutus Oy ei kuitenkaan pysty pelkällä hinnalla kilpailemaan markkinoilla olevien yksityisten yritysten kanssa lupa- ja lyhytkorttikoulutustarjonnassa. Onneksi osalle yhteistyöyrityksistämme on kuitenkin tärkeää pitkäaikainen yhteistyö, ja sen sujuvuus hinnan sijaan. Lisäksi TE24-uudistuksen läpivienti tulee merkittävästi vähentämään ELY-keskuksen kanssa mahdollisesti solmittavien rekry-, täsmä- ja muutuskoulutusten määrää vuonna 2024.

Vuoden 2023 talousarviossa tytäryhtiölle ei ole asetettu toiminnallisia tavoitteita. Tarkastuslautakunta suosittaa, että jatkossa myös tytäryhtiölle asetetaan toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Tarkastuslautakunta muistuttaa, että yhtiön toiminnan tulee olla kannattavaa.

5. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen

Yhtymähallitus on hyväksynyt 20.5.2014 sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen. Ohjeen mukaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteena on varmistaa, että kuntayhtymälle asetetut tavoitteet saavutetaan ja toiminta on tuloksellista. Valvonnan avulla varmistetaan, että tavoitteet saavutetaan, toiminta noudattaa lainsäädäntöä ja koulutuskuntayhtymän omia sääntöjä, ohjeita ja päätöksiä, voimavaroja käytetään tuloksellisesti, omaisuus on turvattu ja, että johdon saama informaatio on oikeaa, tarkoituksenmukaista ja oikea-aikaista.

Koulutuskuntayhtymälle on vahvistettu hallinto-organisaatio, arvot ja hallintosääntö, jotka ohjaavat ja muodostavat rungon sisäiselle valvonnalle. Tavoitteena on, että vakuutukset kilpailutetaan noin kolmen-viiden vuoden välein. Vakuutukset kilpailutettiin vuonna 2023. Riskien hallinta on siltä osin kunnossa kuin, mitä riskejä on tunnistettu. Tunnistetut riskit on pyritty poistamaan.

Yhtymähallitukselle annetaan neljännesvuosittain raportti talousarvion toteutumisesta osavuotissuunnitelmien laadinnan yhteydessä. Kerran vuodessa laaditaan välitilinpäätös. Talouden seuranta on tehostettu. Kuluneena vuonna erityisen seurannan alaisena ovat olleet kaikki alijäämäiset opintoalat. Omaisuudesta, sopimuksista ja vastuista on pidetty luetteloita.

Sisäinen valvonta ja menettelyjen laillisuuden seuranta ovat jatkuvaa toimintaa. Yhtymähallituksen päätöksistä ei tilinpäätösvuonna tehty oikaisuvaatimuksia tai valitusta markkinaoikeuteen. Aluehallitukseen tehtiin muutama kantelu vuoden 2023 aikana.

Tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan sisäinen valvonta ja riskienhallinta on asianmukaisesti järjestetty.

Tarkastuslautakunta toistaa suosituksensa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen päivittämistä vastaamaan tämän hetken toimintaympäristön muutoksia. Ohjeessa tulisi kiinnittää huomiota tietoturvan, sopimus-, vakuutus- ja hankintaprosessien sekä toiminnallisten riskien (oppilasmäärän ja rahoituksen väheneminen, työelämän muutokset ja tarpeet) hallintaan.

6. Tarkastuslautakunnan johtopäätökset

Tarkastuslautakunta katsoo, että Lounais-Suomen koulutuskuntayhtymän yhtymävaltuuston hyväksymät toiminnalliset tavoitteet on pääosin saavutettu vuonna 2023. Vuosi 2023 toteutui taloudellisesti hyvin. Tarkastuslautakunta kannustaa jatkamaan suunnitelmallista ja tarkkaa taloudenhoitoa myös jatkossa.

Tilintarkastaja on antanut 23.5.2024 tilintarkastuskertomuksen vuodelta 2023. Tilintarkastaja on esittänyt vastuuvapauden myöntämistä tilivelvollisille vuoden 2023 osalta.

Tilintarkastajan tekemä tilintarkastus on tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan tehty riittävässä laajuudessa sen toteamiseksi, että koulutuskuntayhtymän hallintoa ja taloutta on hoidettu lain ja koulutuskuntayhtymän yhtymävaltuuston päätösten mukaisesti. Tarkastuslautakunta yhtyy tilintarkastajan esitykseen tilinpäätöksen 2023 hyväksymisestä ja esitykseen tili- ja vastuuvapauden myöntämisestä tilivelvollisille vuodelta 2023.

Tarkastuslautakunta pyytää vastineet tarkastuslautakunnan esittämistä huomiosta hallitukselta lokakuun loppuun 2024 mennessä.

Tarkastuslautakunta lausuu lämpimät kiitoksensa koulutuskuntayhtymän henkilökunnalle alueen ihmisten hyväksi tehdystä työstä!

Loimaalla 23.5.2024

Lounais-Suomen koulutuskuntayhtymän tarkastuslautakunta

Sanna Vuolle
puheenjohtaja

Mikko Saari
varapuheenjohtaja

Asmo Mikkola
jäsen

Nina Savinen
jäsen

Ilkka Uusitalo
jäsen